

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 17. veliciga travna 1855.

List 20.

Nekaj iz slovenske cerkev. zgodovine.

Spisal P. Hieinger.

2.) Škofje, Akvilejskimu stolu poddruženi.

Nekteri mislijo, de je že sv. Hermagora po več mestih Venecije in Istrije škofe vstavil, ker je v njegovim životopisu zaznamovano, de je v Terst poslal mašnika z levitam, in de je v družih mestih ravno tako storil, v začetku je namreč beseda mašnik (presbyter, starašina) večkrat tudi škofa pomenila. Nekteri pa to misel ovračajo ter pravijo, de je bil večji del škofij Akvilejskiga patriarhata pozneje postavljen, zlasti Istrijske ne pred l. 520. Vender prav natanko se to ne da določiti, in po presodbi vsih okolišin bi utegnilo to nar bolj gotovo biti, de v bolj poglobitnih mestih so bili kmalo lastni škofje, v družih pa so pozneje nastopili, ali ko je cerkev pod cesarjem Konstantinom mir dosegla, ali ko se je po prekucih veliciga preselovanja Italija z bližnjimi deželami pod kraljem Teodorikom spet pokoja zveselila. Obsega in meje vseh teh škofij se sicer ne morejo popolnoma skazati, vender po večjim se dajo zadosti natanko določiti; zakaj cerkvena razdelitev škofij se je sploh ravnala po državni razdelitvi posamskih dežel, verh tega so se meje nekterih škofij v Primorji blizo noviga časa ohranile.

a) V Tergesti ali Terstu tedaj pravijo, de je bil prvi škof Hiacint, že l. 51 po sv. Hermagoru tje poslan, kakor se je že zgoraj nekaj omenilo; potem še imenujejo sv. Primaža, škofa in mučenca ob času cesarja Hadrijana krog l. 120, kteriga ostanki so pozneje v Verono preneseni bili; dalje Martina in Sebastjana, ktera sta omenjena v djanji Teržaških mučencov sv. Apolinara in sv. Justa, prvi pod cesarjem Antoninom, drugi pod Dioklecjanom. Gotovo za Teržaškiga škofa dokazan pa je prvi Frugifer, podpisan l. 546 med pričami v pismu, po katerim je Ravenski nadškof Maksim za Polo v Istrii novo cerkev postavil. Geminijan po tem, kteri je o prihodu Longobardov l. 569 trupla Teržaških mučencov v Grad prenesti dal. Škof Sever je bil pri zboru v Gradu l. 579, pa je l. 587 spet v edinstvo vesoljne cerkve stopil. Še je znan Firmin l. 602, kteri je bil tudi v edinstvi z rimskim stolom, je pa za tega voljo mogel od patriarha Severa mnogo prestati.

Teržaška škofija je utegnila od začetka večji del Istrije obsegati, ker so ondašnji škofje še pozneje sploh Istrijski škofje imenovani; pozneje je bila na severni del Istrije skratena, to je na sedanjo Teržaško okolico s Krasam in Pivko.

b) V Emoni, to je v sedanji Ljubljani, se šteje nar pred sv. Maksim, škof in mučenec okrog l. 253. Tega bi nekteri pisatelji, kot Ferrari in Ughelli, radi za Novigrad v Istrii: Aemonia (Citta nuova) v last vzeli; pa ondi so se škofje začeli veliko pozneje, tudi ime Emonije se je še le pozneji čas jelo od tistiga mesta rabiti; tedaj ostaja le Emona v Panonii, sedanja Ljubljana. (Ferrari Catalogus Sanctor. Ughelli Italia sacra tom. 5. Bolandii Acta Sanctor. 29. Maj.) Popisovanje njegoviga življenja, kakor ga je Schoenleben po Ferrari in družih posnel, ni zadosti zanesljivo, ker je očitno po djanji družiga Maksima ponarejeno, kteri je bil v Azii, to je v Efezu v mali Azii, za Kristusa mučen. (Schoenleben Annales str. 191, primerjen z opombami Bolandistov pri 29. maj.) De je pa Emona imela svojiga škofa in mučenca Maksima, to ima nar bolj gotov dokaz v stanovitnim izročilu, po kterim se je ta svetnik od nekda v Akvilejskim patriarhatu častil. Utegnil bi pa tudi v rimskim martirologii 18. avgusta imenovan biti, kjer stoji zaznamovano: „V Ilirii spomin sv. mučencov Flora in Lavra, kamnosekov, ktera, ko sta bila njuna učenika Prokul in Maksim že mučenstvo prestala, je dal oblastnik Licion po raznih mukah v globokorupo vreči“. Pomniti je namreč, de ime Ilirije je pozneji čas obsegalo vse dežele med Donavo in Jadranskim morjem. Drugi Maksim, Emonski škof, je bil l. 381 na Akvilejskim zboru, kjer je svoj glas zoper krivoverskiga Palladja tako oznanil: „Bog sam vé, in vernikov vest je prepričana, de je bil Palladi po pravici obsojen, ker bogokletstva Arijeviga ni čertil, temuč ga je še razglasoval“. Še je bil na Milanskim zboru l. 390, kteri je bil tudi zoper arijanske krivoverce sklican. (Mansi Collectio Concil. tom III.) Razun tega se štejejo med Emonske škofe Kast, sv. Flori, Genadi in Janez. Za sv. Florja pričujejo njegovi sveti ostanki, v Poli na Istrijskim hranjeni; živeti je utegnil krog l. 400. Kast je bil nekje na rimskim zboru pod papežem Damazom l. 367, Genadi in Janez pa v zborih tudi ondašnjih pod Simaham papežem med l. 499—504, kakor Valvazor napečuje po družih pisateljih, pa sam o tem svoje dvome naznanjuje. (Glej njegovo sloveče delo b. VIII. str. 650 in 651.) Res tudi iz Damazovih zborov niso, razun nekterih izhodnih škofov, nobeni drugi po imenu znani, v Simahovih zborih pa se med drugimi tiste imena ne nahajajo. (Mansi Collect. Con. tom. VIII.) Pozneje je še Patrici kot Emonski škof znan iz Akvilejskiga zbora l. 579.

Emonska škofija je obsegala konce Norika in Panonije, kteri so se pozneje k Italii pristevali,

kakor se da soditi po legi tega mesta: to je sedanjje Gorenško, del Notranjiga do Hrušice, in majhen del Dolenskiga.

c) V Istrii je bilo že o koncu stare dobe več manjših škofij vstavljenih, kar kaže, da je ta zemlja močno obljudena bila ravno kakor Italija; zakaj zunaj Italije so v zahodu že od kdaj sploh bolj razširjene škofije. Pola ali Pule bi bila utegnili pred drugimi istrijanskimi mesti škofa imeti, ker je bila o rimskim času sloveča. Znan je nar pred škof Anton krog l. 500, za njim Veneri, večkrat podpisan v rimskih zborih papeža Simaha l. 501—503 (Mansi Collect. Concil. tom. VIII.); Isaci podpisan v darilnim pismu Polse cerkve l. 546; Adrijan, znan iz Akvilejskiga zbora l. 579. Tudi v Pedeni ali Pični se je štel zlo star škofovsk sedež; škofa Nicefora so brez gotovih dokaz nekteri že v čas cesarja Konstantina devali, Marcijan pa je znan iz Akvilejskiga zbora l. 579.

V Parenicii ali Poreči je nar pred znan škof Eufrazi krog l. 521, morebiti tisti, ki ga papež Pelagi v svojim listu se l. 557 imenuje. (Pelagii epist. IV. ad Narset.); za njim Elija, dalje Janez, znan iz Akvilejskiga zbora l. 579. Stara Egida, po greškim cesarji Justinu II. Justinopol imenovana, sedanji Koper, pozna perva škofa Nacarja, krog l. 524, za njim pa Maksimilijana, imenovaniga v listu papeža Pelagja l. 557. V listih papeža Gregorja od l. 595 sta še imenovana Peter in Providenci, istrijanska škofa, ktera sta se ob času ločitve zastran Carjigraškiga II. zbora spet v edinost z rimskim stolom povernila: njuna sedeža pa nista znana. Ali je Emonija, sedanja Citta nuova ali Novigrad, že tudi tako zgodaj škofovsk stol dobila, ali ne, za to stran zgodovinarji niso enake misli; nekteri se vlečejo za starost te škofije, nekteri jo v poznejši čas Karlina Veliciga devajo. — Toliko je gotovo, da od rimskiga časa se ondi ne ve za nobeno drugo ime razun za Silvo, ktero stoji v Peutingerjevi tabli, ali za Alvum, ktero piše Ptolomej (Geogr. I. III. c. 1.) pa v sredi dežele; ime Emonije pa se ne nahaja pred, kakor v pismu cesarja Konrada II. l. 1029, in še ondi podtaknjeno, potem pa v podpisu škofa Adama l. 1140. Pervi škof pa gotovo znan je Janez pa s pristavkam Civitatis Novae, Noviga grada, in sicer o posvečevanju Poreške cerkve l. 961; pismo Karlina Vel., v katerim je škofija Novograška imenovana krog l. 803, pa večidel za podtaknjeno štejejo. Nasprot je bila Emona na mestu sedanje Ljubljane dobro znano, mnogokrat imenovano, in po besedah starih pisateljev in po dokazih starih ostankov zadosti važno mesto, ktero je bilo za škofov sedež gotovo pred izbrano, kakor malo neznano mestice. (Glej Schoenleben apparatus str. 77.)

Meje istrijanskih škofij so bile v starim času pred ko ne ravno tiste, kakorsne so se ohranile do poslednjih preuredb l. 1787 in 1830: Pičenska škofija je bila celo majhna, večji Koperska: Poreška je obsegala tudi Pazensko okolico; Pulska pa je primorje od Raše do Reke blezo še le poznejši čas pridobila.

d) Sredzemeljski Norik, to je gorata dežela na gornji Dravi in Muri, je štel dve škofii, ktere ste tudi pod Akvilejski stol spadale; od onod ste namreč vero prejele, in njih pastirji se nahajajo v Akvilejskih zborih. V Celeji, sedanjim Celji, je bil, kakor nekteri vediti hočejo, prvi znani škof Tenaks, kteri je bil nekje na Akvilej-

skim zboru l. 381; pa njegovo ime se v izdajah zborov (na pr. Mansi Collectio concil. tom. III.) med 32 očeti tistiga shoda zastoni iše. V šestim zboru papeža Simaha l. 503 pa je podpisan Vitičan škof Celinski (Vitianus Celinensis, Mansi Collect. Conc. tom. VIII.); pred ko ne je bil od stare Celeje, ker to mesto se tudi drugod nahaja Celena imenovano (Martyrologium rom. 12. Oct. Hansiz Germania sacra. tom. I. str. 22.) in družiga enaciga mesta ni najti; tudi stoji v ravno tistim zboru Polski škof Veneri zaznamovan. Iz Akvilejskiga zbora l. 579 pa je znan Celejski škof Janez; on je morebiti ravno tisti Janez Panonski, kteri se je pregnan po tem usedel v mestu Kapri, to je Caorle na Beneškem, če ne Koper v Istrii, kakor piše sv. Gregor v nekim svojim listu l. 595.

V Tiburnii, na sedanjim Lurnskim polji blizo Špitala na Koroškem, je bil ob času sv. Severina krog l. 470 škof Pavlin, kterimu je bil sveti mož že pred oznanil, da bo na škofov stol izvoljen; pozneje mu je tudi sporočil zavoljo napada sovražnikov molitve in post napovedati po srednoriških terghih, in res so bili vsi tisti kraji o prihodu Alemanov ropa in razdjanja obvarovani. (Eugippii, vita s. Severini. Sect. 21. 24.) Pozneje je bil škof Leonijan, znan iz Akvilejskiga zbora l. 579; kmalo potem o prihodu Frankov so škofje iz tega ljudstva Tiburnski stol posedli, kakor se je Akvilejski patriarh Sever z drugimi škofi vred pritožil v listu do greškiga cesarja Mavricja l. 590.

Celjska škofija, ako se sodi po legi mesta, je obsegala zahodni del dolnje Štajerske, pred ko ne tudi del dolnje Koroške; Tiburnska pa je zadevala zahodni del sredzemeljskiga Norika, to je sedanje Koroško, del Tirolske poleg Drave, in del goraje Štajerske. (D. sl.)

„Marije rožen cvet“.

Pod tem naslovom je ravno kar v tiskarnici g. Leona v Celovcu na svitlo prišla pomnoženju Marijniga česjenja med Slovenci posvečena knjiga, ktero, potem ko smo jo z velikim veseljem in posebno zadovoljnostjo pregledali, v Danici glasno pohvaliti, smo za svojo dolžnost spoznali, ker smo popolnoma prepričani, da se bo po pobožni rabi te toliko ljubeznjive knjižice v vsaki fari Marijno česjenje še vse veselejši vnelo in da nam bojo častiti bralci Danice hvalo vedili, ako njih posebno pazljivost na to knjižico s temi versticami obrnemo. Poglaviti obseg te knjižice je tako imenovano česjenje Marije v mesecu majniku ali vel. travnu, kakor se je ta prelepa pobožnost poslednje leta sem s tolikim dušnim pridam dalje okrog po katoliških deželah razširjati začela, in ktera je, kakor od več krajev zvemo in smo tudi že v Danici brali, lani in letas že tudi na slovensko zemljo svoje blage korenine presadila in v sercu pobožnih Slovencev, kteri Marijo toliko radi častijo, še vse posebno veselje in gorečnost obudila. Ima pa ta knjižica, ki je po eni med nar boljših nemških te verste izdelana, med družimi enaciga zapopadka to posebno prednost, da je pred vsim za očitno cerkveno rabo namenjena, in v ta namen tako modro in razumno obravnana, da dušni pastir, ki to pobožnost s svojo čedo obhaja, vse, karkoli v ta namen le želeži zamore, silno lepo in prijazno izdelano in za vsak dan v tako prijetni spremembi razversteno najde, da saj mi v resnici ne vemo,

kako bi se ta pobožnost še bolj koristno ob enim pa tudi kratkočasno zamogla obhajati. De je ta knjižica pravemu cerkvenemu ritualu za to Marijno pobožnost podobna, sledeči red za vsak dan kaže. Nar poprej je kratki pridigi enako premišljevanje ene skrivnosti ali prigodbe iz Marijnega življenja s pristavljenimi nauki, ki jih gre iz nje posneti, in z vadbo v eni ali drugi čednosti, v kateri naj bi pobožni častivec zlasti tisti dan svojo nebeško mater posnemal. Potem nasleduje silno lepa in ginljiva molitev, v kateri duša zdaj za te, zdaj za druge gnade in čednosti Marijo prosi, kakor jih je v premišljevanji sebi potrebne spoznala, ali sicer svoje zdaj vesele, zdaj žalostne občutke in misli, dobre sklepe in prošnje Marijnimu maternemu srcu izročuje. Potem nasleduje premišljevanju primerjen del sv. roženkranca, vendar se pri vsaki skrivnosti le kar 1 Očenáš in 1 Češenášmarija moli. Potlej nasledujejo vsak dan druge, zopet iz premišljevane skrivnosti posnete, toliko lepe litanije, de mora vsako serce od njih ginjeno in ogreto biti. Po njih dokončani se poje zdaj od ene, zdaj od druge zmed nar bolj znanih Marijnih pesem kateri odstavek, ki je tudi pristavljen, za tem se pojeta še iz lavretanskih litanij kaka dva ali trije naslovi Marijni po posebni silno prijazni, tukaj na Štajerskim zlasti čislani šegi in viži, na katero ljudje vselej že komaj čakajo in se po vsi cerkvi tak truš vzdigne, de se človeku serce nebeškiga veselja raduje: in s tem petjem se vsa pobožnost sklene. Vse to terpi kake pol ure, tedaj z mašo vred, ki se zamore prej ali pozneje brati, eno uro. tako de, ako se ta pobožnost prav zgodaj v jutru obhaja, kakor se nam za na deželi nar bolj primerno zdi, se je vsak dan brez škode za domače opravila veliko ljudi vdeležiti zamore. Znana nam je res fara, kjer se je vlani, in se letas zopet ta pobožnost na popisano vižo vsak dan ob petih zjutraj obhaja, in reči moramo, de se vsaki dan skorej kakor ob nedeljah ljudi skupej zbere, kateri vsi terdijo, de te ure pri domačih delih nikakor ne pogrešajo, ter so po lanskem prvi poskušnji dušnimu pastirju veliko nadlegovali, de bi se letas pač gotovo ta prelepa pobožnost zopet obhajala.

Le žal nam je, de se ni mogel tisk poprej dognati, de bi se bila zamogla ta knjižica še pred tem mescem razposlati; zakaj gotovo bi bila že zdaj v prav mnogih farah dušne pastirje in ljudstvo razveseljevala in jim kakor prijazna voditeljica per tej pobožnosti služila. Vender s toliko večim pridam se bo pa prihodnje leto rabiti zamogla, ker bodo Slovenci zdaj priložnost imeli, vse leto to knjižico prebirati in se z njo dobro soznaiti. Zakaj nikakor ne smejo misliti, kakor de bi bila ta knjižica le kar za mesec maj odločena, temuč je tako obravnana, de češenju Jezusoviga in Marijniga serca vdana duša ob enim za vsaki Gospodov in Mariin praznik nar bolj primerjeno premišljevanje z molitvami in litanijami v nji najde; in razumno izdelanih bukev za premišljevanje Jezusoviga in Marijniga življenja še ravno dosihmal mi Slovenci močno pogrešamo, tako de tudi od te strani ta knjižica posebno priporočanje zasluži, zlasti za take duše, ki želijo, bolj duhovno živeti in znotranjo molitev ljubijo. Tudi se bodo te bukvice vsem našim pobožnim romarjem, ki na mnogotere sloveče Marijne Božje pota romajo, gotovo močno prikupile. Ker imajo namreč romarji navado, de gredeč vse cerkve obišejo, zamore vodja vsake take romarske družbe prave eksercicije ali duhovne

vaje Marii v čast na takim potu s svojo družino obhajati, ako si premišljevanja tako razversti, de postavim v jutro, kadar se od ene cerkve vzdignejo, eno, okoli poldne, kadar počivajo, drugo, in na večer zopet tretje premišljevanje z molitvami in pesmami vred opravljajo. Tudi ako hoče posamezin človek, ali kateri pobožni hišni oče s svojo družino to Marijno pobožnost obhajati, bo boljšiga voditelja si komaj želeti zamogel.

Drugi del teh bukvic pa obseže razne molitve, litanije, pesmi za vse navadne vsakdanje domače in cerkvene potrebe in opravila, tako de zamorejo tudi vsake druge molitevke bukvice prav dobro nadomestovati. Posebno še moramo opomniti na „noveno“ ali devetdnevno pobožnost v pripravo na visoki praznik Marijniga brezmadežniga spočetja in na molitvini uri v čast nar svetejših serc Jezusa in Marije, per katerih so zopet pobožne molitve in pesmi in litanije tako razverstene, de zamore pobožna duša ali sama za-se, ali tudi dušni pastir s svojo čedo na posebno prijetno in spodbudljivo vižo tako molitevno uro obhajati.

Veseli nas, de zamoremo s to knjigo, tudi kar tisk in popir zadeva, prav zadovoljni biti, in se g. Leonu zahvaliti za očitno prizadevanje, pobožne Slovence s to knjižico posebno razveseliti. Le tri večji tiskarske pomote prosimo bravece popraviti in sicer v pesmi na strani 321 beri v tretjim odstavku: „Nas k vencu slave kje pelja“ namesto: „nas k sercu slave kje pelja; na strani 324 v prvem odstavku pesmi beri: „ovojstrila“ namesto: „povojstrila“; in na strani 405 beri: „Obudba nar imenitniših djanskih čednost“, namesto: „obljuba itd. Cena knjige, ki 26 pol obseže, še ni določena, vender terdo in lično vezana ne utegne nad 1 gld. veljati. — K—.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Naš milostivi knez in škof so že zopet pokazali, de je njih radodarnost neutrudljiva. Blagovolili so namreč tukajšni katoliški rokodelski družbi, ki so jo v svoje varstvo sprejeli, sto goldinarjev podariti. Bog jim stoterno poverni! — Za gotovo moremo povedati, de bodo naš milostljivi gospod knez in škof noviga Goriškiga višiga škofa prečastitiga gospoda Dr. Andreja Gollmayr-ja prvo nedeljo po binkošti ali v praznik presvete Trojice vpricho prečastitiga Terzaškiga in Pareškiga škofa posvečevali. — Častiti gospod Gr. Rihar so te dni 2 nova „tantum ergo“ (to je 5. in 6.) za štiri glasove z organo na svitlo dali. — Ravno kar je tudi v Milicovi tiskarnici in založbi na svitlo prišel drugi zvezek zlatih vrednih bukev: „Vodilo grešnikov. Spisal častiljivi oče Ludovik Granaški, redovnik sv. Dominika“. Temu zvezku, ki 348 strani v veliki dvanajsterki obsega in mu je prelepa podoba sv. Marije Magdalene pridjana, so tudi nar potrebniši molitve pristavljene: jutranja molitev, maša od presv. Trojice, litanije vsih svetnikov in Matere Božje, sv. križev pot, tri Božje čednosti in večerna molitev. — kar prelepim bukvam, ki bi se v nobeni hiši pogrešati ne smele, še večji cenno daje.

Iz Škofje Loke. Kako slovesno je ves verni svet obhajal veselja polni apostolski razglas 8. grudna pretečeniga leta po mestih in terjih, po suhim kakor na globokim morji, je zadosti znano, kakor smo brali vnovič od vsih strani od „brezmadežniga spočetja Marije Device, Božje Matere“. Očetje kapucinarskiga reda so pretečeno leto Očeta vsiga keršanstva, Pija IX., kake

posebne milosti prosili, in ta jim je v resnici dodeljena bila: „de smejo po svojih cerkvah tridnevno pobožnost s popolnoma odpustki obhajati. To se je tudi v naši gorenski strani v Škofji Loki v cerkvi OO. kapucinov 29., 30. maliga travna in 1. veliciga travna t. l. prav slovesno in pobožno, in kakor je upati, tudi k obilnemu duhovnemu pridu za čast Marije že od nekdaj posebno vnetih Ločanov godilo. Od zunaj in od znotraj je bila cerkev z mlaji in cvetlicami okrog in okrog ozaljšana, in glasno je slehernimu že od daleč naznana, de tukaj mora biti ženitnina ne kake pozemeljske, ampak nebeške neveste; in res je bila ženitnina neveste, koja v lepoti, v dobroti in bogastvu nima sebi enake. V cerkvi v sredi velikiga altarja častljivo stoji med obilno svetlobo Marija Devica, brez madeža spočeta, čista nevesta sv. Duha, Kraljica nebes in zemlje. Vse tri dni so dopoldan in popoldan primerne pridige čast in dobrotljivost nebeške kraljice razglasovale, od jutra do tamniga večera je bilo sv. Rešnje Telo k molitvi izpostavljeno, prebivavci Loškiga mesta in drugi se neutrujeno k spovednicam, in angelski mizi drenjajo, ter z gorečimi molitvami in prijetno združenim petjem Jezusa milosti prosijo in kličejo Marijo na pomoč. Zadnji ali tretji dan so visoko častiti gospod tehant Kramar iz stare Loke imeli pete litanije in potem so veselo zapeli Bogu in Božji Materi Marii zahvalno pesem, ktero je tudi grom možnarjev daleč okrog razglasoval. Tako se je ta marijanska pobožnost končala v čast Marije Device in v vedni spomin in poterjenje v veri in gorečnosti do Marije vsem pobožnim Ločanom.

Razgled po kersanskim svetu.

Na Dunaji so 9. vel. travna prečastitiga gospoda armenskiga višiga škofa Arist. Azaria z velikimi slovesnostmi pokopali.

„Oester. Volksfreund“ je naznanil smert našiga rojaka, visokočastitiga gospoda Dr. Matija Gogala, duhovniga pastirja pri sv. Petru na Dunaji, ki so 8. veliciga travna v 45. letu svoje starosti v Gospodu zaspali.

Dunaj. Nek nuns samostan v Tridentinski škofii na Tirolskim, ki z naukam in odrejo mladosti deleč okrog blagor razširja, in je bil že v nar hujši sili in revšini, je po Božji previdnosti neprevidama pomoč dobil. Dva pošena Dunajska mestnjana nekiga dne skupaj zadeneta, in eden, ki rad skrivaj dobrote skazuje, pripoveduje drugimu, de ga je Bog pri njegovih opraviilih oblagodaril, de torej želi kako pomoč deliti, kjer bi sila bila. Njegov prijatelj je bil ravno pismo v roko dobil, v katerim prednica imenovaniga samostana zavoljo silne nadloge toži in to reč svojimu prijatlu razloži. Drugi dan mu uni katoliški mestnjan bankovec za 1000 gold. zroči za une ubožne nune na Tirolskim.

V Inšpruku se je 17. svečana Udalrik Isenring, rojen Helvecijan, v katoliško cerkev vernil.

Prečast. jegarski vikari škof bodo na svitlo dali sveto pismo v ogerskim jeziku, čigar pregledovanje je apostolski poslanec Viale Prelà čanadskimu in kame-niskimu škofu zročil.

Ni davno kar je v Moguncii bogat mestnjan Fiederer umrl, ki je ondotno škofijsko semenišče dediča vse zapuščine zvolil.

V Ferari je umrl pravdnik Bonacciolli, ki je 2 milijona goldinarjev v srebru zapustil; izpeljavo oporo-ke je zročil Ferarskimu višimu škofu.

V Bolonji so 13. pr. m. prečastiti gospod kardinal in viši škof Karol Oppizzoni v 86. letu svoje starosti umrli. Škof so bili 53. kardinal pa 51 let.

„Journal de Constantinopel“ je naznanil, de je turški cesar o veliki noči vsem kersanskim jetnikom pod poročtvam njih patriarhov privolil ječo zapustiti, de bi zamogli velikonočne praznike po dolžnosti in z veseljem obhajati.

V Rimu se natiška na stroške svetiga Očeta ime-nitno delo spisovavca Pitzipios-a, ki ima namen ločene greke s katoličani zedinovati. Pervi zvezek „od pravih in zročenih ukov greške cerkve“ je že na dan prišel. Greki in Rusi so nedoučakni tega dela. Gosp. Pitzipios bo po-tem posebno družbo k zedinovanju obeh cerkev naprav-ljal. — Bog daj srečo! — Novo veselje in novo upanje vsem družnikom bratovšine ss. Cirila in Metoda.

Angleško. Nekaj let je, kar so se redemtoristi v veliki Britanii veelili, in so imeli že veliko misionov z nar boljším vspeham; pri nobenim pa ni bilo toliko posebniga sadú, kakor mesca prosenca v poglavitnim mestu samim, pri katerim je 28 odrašenih protestantov h katoliški veri prestopilo.

Zvezdice za solo.

Majhna učenka iz neke odgojivnice (hiša za iz-rejo otrok). na Francoskim je prišla k svoji prednici, in jo s solznimi očmi prosila, jo v družbo svet. detinstva sprejeti. Prednica jo vpraša, kako de bo družbini de-nar dobila, kjer njeni starši komej za silno potrebo živ-ljenja imajo. Deklica odgovori: „Kadar sim pridna, do-bim vsak mesec en krajcar, de si kaj kupim; to vse hočem dajati v otetbo Kineških otrok“. To se vé, de je bila z veseljem sprejeta.

Učenčku neke odgojivnice so starši obljubili, za vsako poglavje, ki se ga bo iz katekizma dobro naučil, en denar dati. To ga je še le prav k učenju spodbodlo; pa zakaj? Mali deček se je precej v družbo svet. de-tinstva zapisati dal, s to blago mislijo, de bo s svojim učenjem ubogim Kineškim otrokam pomagal. To mu je serčnost dajalo in ga priganjalo, de je že v nekterih tednih v ta dobri namen nekaj denarja prinesel. Kako pač so taki darovi nedolžnosti in pridnosti za nesrečne ajdovske otroke Bogu in angelam njegovim prijetni!

Mili darovi.

Za afrikanski mision.

Gosp. Ant. Čibašek. Škocijanski fajmošter 8 gld. — Ena kuharica iz Koroškiga 4 gld. in par zlatih uha-nov. — Lena Novak 1 zlati perstan. — M. Novak 2 zlata perstana. — Barbara Kopčar nekaj zlatnine in 1 dvajsetico. —

Za katoliško rokodelsko družbo v Ljubljani.

Gospod Mih. Ambrož 15 gld. — Gospá Karolina Još 10 gld. — Visokočastiti gospod korar Jožef Po-klukar 15 gld. — Denarnica Ljubljanskih bukvovezov 10 gld. — Fajmošter iz Gorenskiga 5 gld. —

Premembe duhovšine.

V Lavantinski škofii. Šentilnska fara je podeljena gosp. Jožefu Keferju. — Za namestnika v Theissenegg pride gosp. Ant. Pohleven. — Za kaplana pridejo gospodje: Fr. Za-gar v Monsperg, Fr. Košan v Slovenji Gradec, Mart. Kova-čič v Sent-Andrej. — Gosp. Ign. Racič, fajmošter pri sv. Emi, so 29. sušca umrli.

V Sekovski škofii: Gosp. Jožefu Rath-u je Šentmar-ješka fara podeljena. Gosp. Leop. Felberbauer, kaplan v Hart-bergu, ostane tam za namestnika. Prestavljena sta gospoda ka-plana: Jan. Steigl v Deutschlandsberg in Karol Hora v Ober-wölz. Umrli je gosp. Jan. Rechbauer 23. mal. travna.